

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Representative of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

**SAŽETAK PRESUDE
NDAYEGAMIYE-MPORAMAZINA PROTIV ŠVICARSKE
OD DANA 5. VELJAČE 2019. GODINE
ZAHTJEV BR. 16874/12**

ČINJENICE

Podnositeljica zahtjeva, Marie-Louise Ndayegamiye-Mporamazina, državljanka je Republike Burundi koja se zaposlila kao tajnica u stalnoj misiji te države pri Ujedinjenim narodima u Ženevi na temelju "lokalnog ugovora o radu". U dokumentu je navedeno da se ugovor može produžiti. Od 1996. godine nadalje, podnositeljica je bila odgovorna i za knjigovodstvo stalne misije. Za vrijeme odsutnosti veleposlanika, obavljala je i duge poslove u stalnoj misiji, posebice konzularne poslove uz odobrenje Ministarstva vanjskih poslova Republike Burundi. Dopisom od 9. kolovoza 2007. stalna misija je obavijestila podnositeljicu da je odlučila ne obnoviti njezin ugovor o radu. Podnositeljica je u studenom 2007. protiv Republike Burundi podnijela tužbu zbog neopravdanog otkaza pred Radnim sudom Republike Švicarske i Ženevskog kantona. U svojim podnescima od 5. ožujka 2008. Republika Burundi je tvrdila da su odnosi između stranaka bili obuhvaćeni diplomatskim imunitetom i da podnositeljica zahtjeva nije obavljala dužnosti koje nisu odgovarale njezinom statusu, da je primala plaću veću od one koja se uobičajeno isplaćivala diplomatima i da je, s obzirom na to da ima državljanstvo Burundija i prebivalište u Francuskoj, nije imala puno veze sa Švicarskom. U presudi od 15. ožujka 2010. godine Radni sud je utvrdio da podnositeljica nije bila diplomat i da je obavljala zadatke niže razine. Taj sud je također napomenuo da ugovor o radu uključuje klauzulu kojom se priznaje mjesna nadležnost Švicarske i da je prema tome bio nadležan za odlučivanje u ovome predmetu. Naložio je Republici Burundi da podnositeljici isplati oko 40.707 eura. Republika Burundi uložila je žalbu koju je Savezni sud prihvatio te je ukinuo je presudu Radnog suda usvojivši prigovor tužene države o izuzeću od nadležnosti. Naime, ovaj sud je zaključio da, zbog prirode posla koju je podnositeljica obavljala, njezinog državljanstva i prebivališta, sud države u kojoj je obavljala posao na temelju ugovora o radu nije bio nadležan odlučivati u predmetnom sporu. Istaknuo je da je podnositeljica mogla zatražiti zaštitu pred nadležnim sudom u Republici Burundi. Švicarski savezni vrhovni sud odbio je žalbu podnositeljice zahtjeva. Švicarski savezni vrhovni sud odbio je žalbu podnositeljice zahtjeva.

PRIGOVORI

Oslanjajući se na članak 6. stavak 1. Konvencije, podnositeljica zahtjeva je tvrdila da joj je uskraćeno pravo na pristup sudu.

OCJENA ESLJP-a

Ispitujući ovaj predmet ESLJP je uzeo u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o nadležnosti država i njihovoj imovini (UNCJIS), koja propisuje opća načela o imunitetu države i njezine imovine pred sudovima druge države te u biti kodificira običajna pravila. ESLJP je također uzeo u obzir komentare Komisije za međunarodno pravo na Nacrt članaka koji su prethodili UNCJIS-u.

Davanjem imuniteta suverenoj državi u parničnom postupku težilo se legitimnom cilju poštivanja međunarodnog prava radi promicanja zajedništva i dobrih odnosa među državama, poštujući suverenitet svake države. Svaka država se može odreći tog imuniteta. Naime, iz članka 7, stavka 1 (b) UNCJIS proizlazi da međunarodno pravo omogućava državi da se ugovornim klauzulama odrekne prava na imunitet pred sudovima druge države, pod uvjetom da je odobrenje izričito. Drugim riječima, takav pristanak ne može se pretpostaviti, nego mora biti jasan i nedvosmislen.

Podnositeljica zahtjeva je tvrdila da je članak 8. njezinog ugovora o radu predstavljao prethodno odricanje imuniteta od nadležnosti od strane Republike Burundi. Međutim, ESLJP je primijetio da je predmetna klauzula u podnositeljičinom ugovoru o radu vrlo različito tumačena na tri sudske razine koje su ju razmatrale. Slijedom toga, ne može se reći da je ona jasno i nedvosmisleno izražavala namjeru Republike Burundi da se odrekne tog imuniteta. Nadalje, ESLJP nije uočio ništa proizvoljno u tumačenju Saveznog suda da rezervu "diplomatske prakse" navedenu u predmetnoj klauzuli treba tumačiti tako da uključuje imunitet od nadležnosti sudova druge države. Dakle, budući da je kriterij izričitog pristanka utvrđen u članku 7. stavku 1. točki (b) UNCJIS nedostajao u ovom slučaju, slijedilo je da se Republika Burundi nije odrekla imuniteta od nadležnosti.

Što se tiče sporova u vezi s ugovorom o radu sklopljenim između veleposlanstva ili stalnih misija i njihovog pomoćnog osoblja, ESLJP je uvijek štitio kako državljane nadležne države tako i nedržavljanke koji tamo žive (vidjeti [Sabeih El Leil protiv Francuske](#) [GC]). Ta ustaljena sudska praksa u skladu je s međunarodnom praksom kodificiranom u UNCJIS-u. Naime, država se u načelu ne može osloniti na imunitet od nadležnosti u okviru spora u vezi s ugovorom o radu sklopljenim na teritoriju nadležne države. Iznimke od tog načela uključuju slučajeve kada je zaposlenik državljanin države poslodavca u vrijeme pokretanja postupka, osim ako ta osoba nema prebivalište u državi u kojoj se pokreće postupak.

Kada je podnositeljica zahtjeva, koja ima državljanstvo države poslodavca (Republike Burundi), podnijela tužbu radi neopravdanog otkaza, nije imala prebivalište u Švicarskoj ni u smislu međunarodnog javnog ni u smislu domaćeg prava. Naime, u trenutku podnošenja tužbe živjela je sa suprugom i djecom u Francuskoj. Ni činjenica da je njezino radno mjesto bilo u Švicarskoj ni postojanje navodne francusko-švicarske upravne prakse u relevantnoj sferi, nije mogao dovesti u pitanje zaključke švicarskih sudova da kriterij prebivališta objektivno nije ispunjen. To što je naknadno stekla prebivalište u Švicarskoj, također nije bilo od nikakvog značaja.

Slijedom navedenog, odbijanje ukidanja imuniteta nadležnosti sudova druge države bilo je opravdano.

ESLJP je ponovio da kompatibilnost imuniteta nadležnosti drugih sudova s člankom 6., stavkom 1. Konvencije ne ovisi o dostupnosti drugih načina za rješavanje spora (vidi [*Stichting Mothers of Srebrenica i drugi protiv Nizozemske*](#)). Međutim, podnositeljica je imala na raspolaganju alternativne načine za rješavanje spora. Prije svega, ranije je pokrenula radni spor pred nadležnim tijelima u Burundiju, koji je spor uspješno riješen. Osim toga, tijekom postupka u Švicarskoj, Burundi je podnositeljici dao jamstva da će burundijski sudovi priznati da je pokretanje postupka pred švicarskim sudu prekinulo zastaru.

ESLJP je stoga zaključio da švicarski sudovi nisu odstupili od načela međunarodnog prava priznatih u sferi državnih imuniteta i da se ograničenje prava na pristup sudu ne može smatrati nerazmjernim. Stoga nije došlo do povrede članka 6., stavka 1. Konvencije